

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/292/2013
Identifikačné číslo spisu:	1112221257
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1112221257.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci maloletých detí O. J., nar. XX. XX. XXXX a Y. J., nar. XX. XX. XXXX, štátna príslušnosť Talianskej aj Slovenskej republiky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, Staničná 5, deti rodičov matky Y. T., bývajúcej J., E., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD., advokátom v Bratislave, Karloveská 3154/32, a otca R. J., bývajúceho T., A., A., W., štátna príslušnosť Talianskej republiky, v dovolacom konaní zastúpeného Mgr. Zuzanou Zajíčkovou, advokátkou, v Bratislave, Dostojevského rad 17, o návrhu otca na nariadenie návratu maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1 P 157/2012, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. júna 2013, sp. zn. 11 CoP 156/2013, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 18. júna 2013, sp. zn. 11 CoP 156/2013 z r u š u j e v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 31. októbra 2012, č. k. 1 P 157/2012-357 nariadil návrat maloletej O. J., nar. XX. XX. XXXX a Y. J., nar. XX. XX. XXXX. do krajiny ich obvyklého pobytu do Talianskej republiky. Nariadil matke Y. T., aby vrátila maloletú O. J. a maloletú Y. J. do Talianskej republiky do 15 dní od doručenia tohto uznesenia. Súčasne vyslovil, že ak matka maloleté deti v súlade s uvedeným výrokom na územie Talianskej republiky nevráti, je otec R. J. oprávnený po uplynutí tejto lehoty maloletú O. J. a maloletú Y. J. prevziať za účelom ich vrátenia do miesta obvyklého pobytu na územie Talianskej republiky. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Vychádzal zo zistenia, že maloleté deti mali pred ich premiestnením na Slovensko obvyklý pobyt v Taliansku (matka uvedenú skutočnosť ani nespochybňovala), že na základe rozsudku vydaného súdom v Taliansku, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. decembra 2011, boli obe deti zverené do výlučnej osobnej starostlivosti otca, a že otec sa o ne staral približne od júna 2010 a výkon opatrovníckeho práva realizoval v súlade s uvedeným rozsudkom. Matka maloletých detí nemohla teda bez jeho súhlasu rozhodnúť o mieste pobytu maloletých detí, resp. o jeho zmene. Keďže otec so zmenou miesta pobytu detí z Talianska na Slovensko nesúhlasil dospel k záveru, že opatrovnícke právo bolo zo strany matky porušené a teda, že

premiestnenie detí matkou na Slovensko bolo neoprávnené. Na obranu matky spočívajúcu v tom, že má lepšie schopnosti a podmienky na výchovu a starostlivosť o deti, neprihliadol, lebo tieto skutočnosti boli predmetom hodnotenia príslušným súdom v Taliansku, ktorý rozhodoval o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Okrem iného vychádzal aj zo správy kolízneho opatrovníka maloletých detí z 24. júla 2012, podľa ktorej z vyjadrenia matky vedia o tom, že maloleté deti sú po fyzickej a psychickej stránke v poriadku, sú zdravé, a že matka nemá s nimi žiadne problémy. V súvislosti s okolnosťami, pre ktoré výnimočne nemusí byť návrat detí nariadený konštatoval, že v konaní neboli zistené ani žiadne také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali existencii vážneho nebezpečenstva, že návrat do miesta obvyklého pobytu by deti vystavil fyzickej alebo duševnej ujme, alebo by ich inak priviedol do neznesiteľnej situácie. Návrhu otca, preto v celom rozsahu vyhovel a nariadil návrat oboch maloletých detí do miesta obvyklého pobytu, ktorým je Taliansko. Vec právne posúdil podľa článku 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa článku 1, 12, 13 a 19 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu 25. októbra 1980 (ďalej len „Dohovor“), podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom a použil aj Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a ustanovenie 148 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. júna 2013, sp. zn. 11 CoP 156/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil, odvolanie otca odmietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vyvodil z neho správne skutkové zistenia, vec aj po právnej stránke správne posúdil a svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil. Na potvrdenie správnosti rozsudku okresného súdu doplnil, že maloleté deti v čase premiestnenia mali obvyklý pobyt v Taliansku, pričom matka tým, že deti premiestnila na Slovensko neoprávnene, ich obvyklý pobyt na Slovensku týmto nezaložila. Nedôvodné sú preto námietky matky týkajúce sa obvyklého pobytu detí. K námietke matky, že deti neboli v konaní vypočuté uviedol, že právo dieťaťa vyjadriť samostatne svoj názor patrí maloletému dieťaťu v rozsahu jeho schopností a rozumovej vyspelosti s ohľadom na jeho vek. Čím je dieťa staršie, tým väčšia pozornosť má byť venovaná jeho názoru. Dieťa sa nemá chápať len ako objekt, ale ako aktívny účastník tohto procesu. Toto stanovisko je zdôraznené aj tým, že mu zákon nepriznáva len práva, ale ukladá aj povinnosti. S týmto právom dieťaťa korešponduje povinnosť venovať názoru dieťaťa náležitú pozornosť, ktorá je však obmedzená jeho vekom a rozumovou vyspelosťou. Názor dieťaťa je teda možné rešpektovať do tej miery, do akej miery je dieťa schopné posúdiť, či mu je vlastné rozhodnutie na prospech alebo nie. V posudzovanej veci išlo o deti v útlom veku, čo viedlo odvolací súd k názoru, že samostatne v tejto veci by názor vyjadriť nevedeli, a na tento názor by ani nebolo možné prihliadať. Výsluch detí, sa vzhľadom na ich vek a stupeň vyspelosti, preto javil ako nevhodný. Doklady od psychológa, ktoré matka predložila hodnotil v tom zmysle, že problémy v správaní maloletých detí, na ktoré matka poukazuje, nemožno jednoznačne pripísať skutočnosti, že deti sa majú vrátiť späť do krajiny obvyklého pobytu, keď v tejto krajine tamojším súdom boli dôsledne všetky pomery maloletých detí preskúmané. Považoval preto rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým nariadil navrátenie maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu, za vecne správne. K odvolaniu otca uviedol, že bolo podané po zákonom stanovenej 15-dňovej lehote. Jeho odvolanie preto podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. ako oneskorene podané odmietol. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie matka. Navrhla napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania matka odôvodňovala tým, že v konaní neboli vykonané všetky dôkazy, vykonanie ktorých bolo nevyhnutné pre posúdenie skutočností, či sú alebo nie sú dané dôvody na nariadenie návratu, najmä výsluch maloletých detí, resp. skúmanie ich názoru iným vhodnejším spôsobom. Poukázala na to, že v zmysle ustálenej judikatúry nemusí byť stanovisko maloletých detí zisťované ich priamym výsluchom, ale tak možno urobiť prostredníctvom ustanoveného zástupcu maloletých detí. Z písomnej správy kolízneho opatrovníka z 24. júla 2012 však nevyplývajú žiadne skutočnosti o názore maloletých detí k ich prípadnému návratu do Talianska. Predmetná správa sa vôbec nezaoberá ani tým, aký vplyv na maloleté deti môže mať ich návrat do miesta obvyklého

pobytu, najmä akej stresovej a psychickej náročnosti môžu byť vystavené a aké následky to môže zanechať na ich zdravom a riadnom vývine. V tejto súvislosti znovu poukázala na lekársku správu z 19. 11. 2012 vypracovanú PhDr. Evou Jesenskou, klinickým psychológom, podľa ktorej maloletá O. nepriamo manifestuje svoj negatívny postoj k návratu do Talianska a k odlúčeniu od matky. Výslovila názor, že ak konajúce súdy nezisťovali názor maloletých detí iným vhodným spôsobom (prostredníctvom kolízneho opatrovníka) porušili čl. 13 Dohovoru, § 43 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, čl. 11 ods. 2 Nariadenia rady (ES) č. 2201/2003, a teda porušili právo dieťaťa na spravodlivé súdne konanie. Matka ďalej namietala, že súdy aj nevykonaním jej ďalších návrhov na doplnenie dokazovania, nezistili náležité skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci, najmä skutočnosti uvedené v čl. 13 Dohovoru. Vytýkala konajúcim súdom, že z hľadiska celkových sociálnych pomerov otca v Talianskej republike sa uspokojili so správami, ktoré boli vydané v roku 2010, a ktoré boli v čase rozhodovania súdov neaktuálne. Odňatie možnosti konať pred súdom videla aj v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, keď v ňom chýbajú úvahy súdu o dôvodoch zamietnutia navrhovaných dôkazov, najmä vypracovania znaleckého psychologického posudku za účelom posúdenia vplyvu návratu maloletých detí do Talianskej republiky na ich psychiku. V tomto smere poukázala na skutočnosť, že k rozhodnutiu o navrátení detí do miesta ich obvyklého pobytu došlo až po roku a pol ich pobytu na Slovensku, kedy sa deti adaptovali na nové prostredie, navštevujú predškolské, resp. školské zariadenia v Slovenskej republike, a sú schopné komunikovať v slovenskom jazyku. Ich navrátenie do Talianskej republiky, by preto bolo v rozpore aj so zásadou rešpektovania najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorú zakotvuje Dohovor i Nariadenie, a ktorá je postavená nad práva rodičov.

Otec v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že súdna prax nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania nepovažuje za postup, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť pred súdom konať. Predloženie správy od psychológa až v odvolacom konaní považoval za neprípustné, keďže súdom bol dodržaný postup v zmysle § 120 ods. 4 O. s. p. V súlade s názorom súdov nižších stupňov nepovažoval matkou navrhnuté dôkazy za potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Nie je pravdou ani to, že by súd rozhodol bez posúdenia komplexných informácií, lebo okrem starších správ o pomeroch otca, mal aktuálne informácie, keďže na pojednávaní 05. októbra 2012 otca maloletých detí vypočul za prítomnosti matky a jej právneho zástupcu. Pokiaľ matka tvrdila, že nastali okolnosti podľa článku 13 ods. 2 Dohovoru, bolo na matke, aby tieto tvrdenia preukázala, pričom toto dôkazné bremeno neunesla. Podľa otca za dĺžku celého súdneho konania je zodpovedná matka maloletých detí, ktorá deti uniesla, a ktorá následne sťažuje odovzdanie detí otcovi. Za správny považoval názor konajúcich súdov v otázke miesta obvyklého pobytu detí. Na záver zdôraznil, že rozhodnutia o únosoch detí podľa Dohovoru smerujú výlučne k nastoleniu „status quo“ a nie je účelom Dohovoru, aby sa v konkrétnom prípade skúmal najlepší záujem dieťaťa. Navrhol preto, aby dovolací súd dovolanie matky ako nedôvodné zamietol.

Kolízny opatrovník maloletých detí sa k dovolaniu matky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O. s. p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona týmto opravným prostriedkom napadnúť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a súčasne aj dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p., možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O. s. p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O. s. p., ktoré spôsobujú, tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1

veta druhá O. s. p.). Keďže dovolateľka tvrdila, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p., dôraz kládol na skúmanie existencie žalobkyňou namietanej vady.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je napr. byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali, a pod.

Súdna prax zásadne nevykonanie dôkazu navrhnutého účastníkom nepovažuje za postup, ktorým sa odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označiť, a o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (prípadne takých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, rozhoduje však súd. Výnimočne je ale možné aj nevykonanie navrhnutého dôkazu účastníkom považovať za vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a to najmä vtedy, ak súd nevykoná taký účastníkom navrhnutý dôkaz, ktorého vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Musí ísť teda o taký dôkaz, ktorý je spôsobilý dokázať skutočnosti majúce pre rozhodnutie vo veci podstatný (rozhodujúci) význam. Výsledkom nevykonania dôkazu v takomto prípade je totiž porušenie zásady rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti občianskeho súdneho konania, a teda práva účastníka na spravodlivý súdny proces.

Podľa dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom je práve takouto vadou postihnuté.

Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie (I. ÚS 52/03). Pri rozhodovaní o návrate dieťaťa do iného zmluvného štátu musia súdy vychádzať zo starostlivo zisteného skutkového stavu, pričom musia dôkladne preveriť aj dôvody, ktoré by mohli eliminovať návrat dieťaťa do miesta bydliska v inom členskom štáte osobitne v prípadoch, keď od neoprávneného premiestnenia dieťaťa uplynulo dlhšie časové obdobie. Uvedené dôvody musia byť zisťované a objasňované tak, aby posúdenie (ne)návratu dieťaťa nevychádzalo iba z vyjadrení produkovaných jedným účastníkom súdneho konania (v konkrétnom prípade otca maloletých detí), ale aby aj druhej strane (maloletým deťom a ich matke) bola poskytnutá súdna ochrana spočívajúca vo vytvorení podmienok na uplatnenie spravodlivej ochrany ich práv a oprávnených záujmov.

Čl. 13 Dohovoru upravuje prípady, kedy justičný orgán nemusí výnimočne nariadiť návrat dieťaťa neoprávneného premiestneného do iného zmluvného štátu. Justičný orgán tak môže urobiť aj vtedy, ak tu existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie. V tomto prípade sú pre rozhodnutie vo veci podstatné predovšetkým zistenia, ako sa dieťa adaptovalo na nové prostredie, a či by návrat dieťaťa (ne)predstavoval vážne riziko pre jeho ďalší vývoj. Ide teda o skutočnosti, ktoré sa bezprostredne dotýkajú dieťaťa. Pri ich posudzovaní, je preto potrebné, aby ich súd zisťoval prostredníctvom kolízneho opatrovníka, ktorý v konaní pred súdom háji záujmy maloletého dieťaťa. K týmto rozhodujúcim skutočnostiam, v tak citlivej veci, akou návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu nepochybne je, spravidla kolízneho opatrovníka vypočuje. Nepostačuje iba odkaz súdu na jeho písomnú správu, ktorá sa týmto podstatným otázkam vôbec nevenuje. Ak v priebehu konania dôjde k zmene v správaní sa maloletého dieťaťa, je potrebné aj za pomoci znalca z príslušného odboru zisťovať príčiny takejto zmeny, najmä s dôrazom na skutočnosť, či táto zmena (nie)je vyvolaná obavou až strachom dieťaťa z jeho možného návratu do krajiny obvyklého pobytu.

V zmysle citovaného článku Dohovoru môže justičný orgán odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory. V takomto prípade podstatné pre rozhodnutie súdu je zistenie, že dieťa s návratom do miesta obvyklého pobytu nesúhlasí. Súd môže jeho názor zisťovať, ak je s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne ho vyjadriť, nielen jeho výsluchom na pojednávaní, ale aj prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, prípadne za pomoci znalca. Je len vecou súdu, ktorý zo spôsobov na zistenie názoru maloletého dieťaťa v konaní zvolí. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že aj vo veci neoprávneného premiestnenia dieťaťa do iného zmluvného štátu, pri rozhodovaní o jeho návrate treba rešpektovať zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorú zakotvuje Dohovor i Nariadenie, a ktorá je postavená nad práva rodičov.

V posudzovanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že matka nesúhlasila s navrátením maloletej O. a maloletej Y. do Talianskej republiky a v konaní uvádzala dôvody, pre ktoré by podľa jej názoru návrat detí predstavoval vážne riziko pre ich ďalší vývoj. Odvolací súd, ktorý vo veci rozhodoval po uplynutí jedného roku a štyroch mesiacov od premiestnenia detí matkou na Slovensko, mal preto zisťovať prostredníctvom kolízneho opatrovníka maloletých detí najmä to, ako sa deti adaptovali na nové prostredie, a či kolízny opatrovník zistil alebo nie skutočnosti, ktoré by predstavovali existenciu vážneho nebezpečenstva pre ďalší vývoj maloletých detí. Vzhľadom na predmet posudzovaného konania, odvolací súd mal na pojednávaní k týmto podstatným otázkam kolízneho opatrovníka vypočuť. Nepostačovalo, aby vychádzal iba z písomnej správy kolízneho opatrovníka z 24. júla 2012, ktorá sa k týmto otázkam vôbec nevyjadrovala. Navyše, matka v priebehu odvolacieho konania tvrdila, že od novembra 2012 (t. j. po rozhodnutí súdu prvého stupňa) sa správanie oboch maloletých detí výrazne zmenilo, o čom predložila vyjadrenia klinického psychológa PhDr. Evy Jesenskej z 19. 11. 2012 a z 22. 11. 2012. Z obsahu týchto vyjadrení vyplýva, že deti sa v súčasnosti cítia byť ohrozené z možného odlúčenia od matky, čo sa premieta do neurotických foriem, čím podľa psychológa deti dávajú jasne najavo, že matka je pre nich dôležitá, a že deti sa pri nej cítia v bezpečí. Podľa názoru dovolacieho súdu ide o tak závažné skutočnosti, ktoré mali byť predmetom starostlivého skúmania, a to aj za pomoci odborného posúdenia znalcom s dôrazom na zistenie, či táto zmena (ne)bola vyvolaná obavou až strachom detí z ich možného odlúčenia od matky návratom späť do Talianskej republiky, ktorá skutočnosť je podstatná pre rozhodnutie vo veci. Nebolo možné tieto skutočnosti obísť len tým, že matkou uvedené problémy nemožno jednoznačne pripísať tomu, že deti sa majú vrátiť späť do krajiny obvyklého pobytu, ako to nesprávne urobil odvolací súd.

Z obsahu spisu mal dovolací súd preukázané, že konajúce súdy nezisťovali názor maloletých detí, čo odvolací súd zdôvodnil tým, že išlo o deti v útlom veku, ktoré by nevedeli samostatne v tejto veci názor vyjadriť a preto výsluch detí, sa javil ako nevhodný. Odvolací súd k uvedenému názoru dospel sám, bez pomoci odborného posúdenia, pričom si dostatočne neuvedomil, že názor detí je možné zisťovať nielen ich výsluchom, ale aj prostredníctvom príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí. Správne mal odvolací súd najskôr za pomoci odborného posúdenia skúmať, či deti, najmä maloletá O., je s ohľadom na jej vek a stupeň vyspelosti schopná vyjadriť svoje potreby a prania a v kladnom prípade, či už za pomoci znalca alebo kolízneho opatrovníka (bod 19 preambuly Nariadenia), zistiť jej vnútorný postoj k návratu do domácnosti otca. Iba naznačeným postupom bolo možné naplniť práva maloletej O. a maloletej Y. vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaväzuje aj Slovenskú republiku, a z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu urobiť opatrenia, prostredníctvom ktorých sa každému dieťaťu zabezpečí možnosť uplatniť svoje práva zaručené týmto dohovorom (II. ÚS 47/97).

V okolnostiach danej veci dovolací súd vyhodnotil nevypočutie kolízneho opatrovníka maloletých detí k skutočnostiam podstatným pre rozhodnutie vo veci, nevykonanie dokazovania za pomoci odborného posúdenia znalcom na príčiny zmien v správaní sa maloletých detí a nevypočutie maloletých detí ako účastníkov konania, hoci aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka za postup, ktorým bola maloletým deťom odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Ide o vadu, ktorá zakladá jednak prípustnosť dovolania, a je tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie

odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1, ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania, a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.